

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

v minulém čísle Podyjského listí jsme přinesli příspěvek o Emanuelovi Blattném, významné poválečné osobnosti znojemskeho regionu. Jsme vděční panu Vladimíru Hanákovi, že nás na prvního poválečného konzervátora státní ochrany přírody na Znojensku upozornil, osobně navštívil potomky Emanuela Blattného a oživil zájem o osobnost, na jejíž snažení před několika desítkami let my všichni, kteří máme ochranu přírodních hodnot „v popisu práce“, tak trochu navazujeme.

Je dobré si čas od času připomenout snažení našich předchůdců. Zdánlivě to měli jednodušší, stačilo chodit po krajině, mluvit s lidmi, inventarizovat zachovalé části přírody (a bylo jich tehdy určitě více než nyní) a o tom skutečně nejkvalitnějším sepsat seznam a přítloci úřední cedulku. Měli to na druhé straně složitější, chyběly jim kvalitní zákony i výjimky z těchto kvalitních zákonů, nařízení a směrnice, metodiky a ještě kvalitnější metodiky, biologická hodnocení, počítače, biocentra, biokoridory, biochory, ÚSESy, GPSy, GISy... a kdo ví co ještě.

Je opravdu dobré hledat a pročítat to, co naši předchůdci napsali. Určitě toho psali méně než my, ale pokud už to někde v knihovně najdeme, bývá to zpravidla lepší počtení než štosy bezduchých zpráv, posudků, usnesení či vyjádření, které každoročně zůstávají po nás. I proto jsme se soupis památných stromů na Znojensku od Emanuela Blattného tak, jak ho publikoval v časopise Ochrana přírody již v roce 1950, rozhodli otisknout v jeho nezkrácené podobě. Věříme, že pro mnohé čtenáře bude tento soupis výzvou, aby se po některých stromech v okolí svého bydliště pokusili zapátrat. Ne vždy je to jednoduché, popisy nejsou vždy jednoznačné a tak hledání skvostů popsaných panem radou Blattným před více jak padesáti lety je nejen poučné, ale místy i dobrodružné.

Jan Kos
redakce Podyjského listí

Památné stromy na Znojensku

Znojensko, kraj okurek, meruněk a vinných hroznů, má nejenom vynikající květenu, z níž od roku 1926 dala tehdejší městská rada města Znojma pod ochranu 26 druhů vzácných rostlin, nýbrž i vzácné druhy motýlů a brouků. Tyto, obzvláště druhy stepní, v roce 1948 vědecky zpracoval prof. Jan Roubal. Plech lískový i obecný jsou na několika lokalitách Zno-

místními orgány (místním národním výborem, okrašlovacím spolkem nebo majitelem) chráněny jsou, jednak na toto úřední rozhodnutí po soupisu, právě nyní dokončeném, čekají.

V katastru obce **Tvořihráz** jest památný dub, lidově nazvaný ne právě tuze krásně znějícím jménem „Prdeláč“. Má obvod 3,70 m ve výši 70 cm od země; k rozvětvení koruny má 4 m výšky. Chrání ho velký přítel přírody státní lesmistr Hubert Fleischer.

Vranovská Ves má dvě kolem 100 roků staré lípy, obec **Podmolí** čtyři lípy o málo mladší, **Olbramkostel** deset lip rovněž stouletých a zajímavou starou hrušku pláňku, kterou místní staří občané odhadují na více než 80 let.

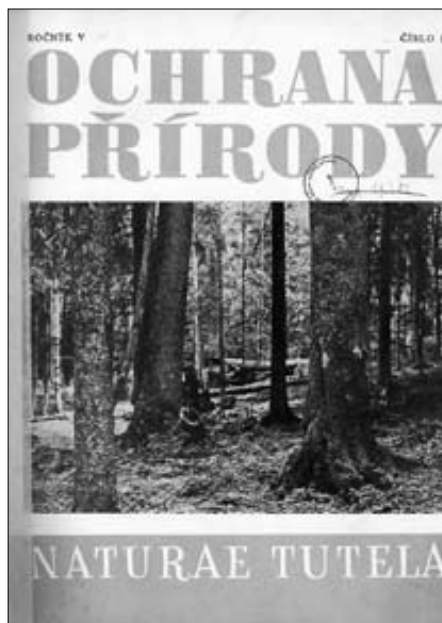
Obec **Únanov** chrání již léta dvě lípy, mající v obvodu 2,50 m. Podle výpovědi 84 r. starého výměnkáře Kašpara Krchňavého byly vysazeny v roce 1837 rolníkem Tomášem Radou, který byl otcem jeho matky. U strouhy na parcele čís.1 roste zdravý topol černý, přes 200 roků starý.

V malé obci **Ječmeništi** chrání si pět starých kaštanů.

V obci **Plaveč** byla po léta věnována péče bývalými majiteli tzv. bažantnice a rovněž i alejí z Plavče do Mikulovic. Park bažantnice oplývá skvěle řešenými skupinami starých stromů, převážně dubů, jasanů, červenolistého buku, osiky a platanů. Obvod některých stromů měří až 4,20 m ve výši 130 cm od země. Park čeká však smutný osud, dojde-li ke stavbě výrovické přehrady na Jevišovce. Park by byl až na nepatrnou část zaplaven.

Obec **Dobšice** u Znojma může se pochubit starým topolem černým, rostoucím v těsné blízkosti cihelny u potoka v údolí Leska. Znalci odhadují stáří tohoto úplně zdravého stromu na více než 200 let. Druhým chráněným stromem v tomto údolí jest přes 150 let stará lípa, již částečně ztrouchnivělá, ale zachráněná před rozštěpením obručemi. Další památné stromy v obci jsou tři asi 100 let staré topoly a dvě rovněž tak staré lípy u křižovatky státní silnice k obcím Dyje (dříve Milfroň) a Suchohrdly.

pokračování na str. 2

Titulní list časopisu, ve kterém Emanuel Blattný publikoval tento článek.

jenska dosti četní. Ze vzácnějšího ptactva žije tu volavka popelavá i rudokrká, sýkora moudříček, strakapúd tříprstý, vodouš rudonohý, pochop, sokol stěhovavý a řada jiných druhů. Ze sov hnízdilo loni v Podjívě pět párů výrů.

Přejdeme nyní k akci, kterou na pokyn ministerstva školství, věd a umění prováděl státní památkový úřad v Brně a která ve většině okresů bývalé země Moravskoslezské již končí.

Znojensko, kraj rovinný, podél vodních toků (Dyje, Jevišovka) lesnatý, má po usku-tečněni krajského zřízení 94 obcí. Z nich jest 35 obcí, kde jsou památné stromy či orientační, k rázu krajiny patřící stromy, jež jednak už

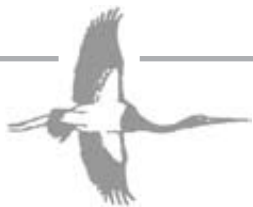
Obsah:

Slovo úvodem ...
Památné stromy na Znojensku

1
1-5

Do Rakouska po nových stezkách
Chráněná krajinná oblast Poodří
Připravili jsme pro vás

6
7
8

pokračování ze str. 1

Vranovská Ves

Obec **Mašovice** chrání dvě lípy na návsi a její občané si vzali za úkol chrániti i pěknou necelých dvacet roků starou alej morušových stromů proti kostelu, uznávajícé národohospodářský význam těchto stromů pro pěstění bource morušového.

V obci **Plenkovice** jest památná pouze jedna lípa přes 100 let stará; ochrany by však zasloužilo i romantické údolí s řadou rozličných značně již starých keřovitých dřevin, směřující k Hlubokým Mašůvkám.

Jazovice, zapadlá horská vesnička za Vranovem, letní působiště rybářů zvědavých na sumce v přehradě, může se pochlubit 18 starými tisí, rostoucími ve třech skupinách: jeden, dvanáct a pět stromů. Nejvyšší z nich

Podmolí

Plaveč

ojedinele rostoucí tis samotář jest 13 m vysoký, má v prsní výši obvod 34 cm. Ostatní tisí jsou 10-20 cm silné a vysoké 4 - 12 m. Změřil je státní lesní v příslušném polesí. Stáří porostů, v nichž tisí rostou, je podle lesních záznamů 115 - 139 roků, ale lesní tvrdí, že tisí jsou starší než porost.

V obci **Lesná** jsou chráněny dvě lípy u silnice.

Krásnými a vzácnými stromy může se pochlubit jevišovický park, jehož zámek byl pro rekreační účely přidělen ČSM. Stromy bedlivě chrání vrchní zahradník Černý, zjistiv jejich stáří podle záznamů svých předchůdců. V zámeckém sadě roste platan kolem 150 r. starý; má objem 148 cm, výšku 12 m a šíři koruny 15; dále 20 dubů, až na jeden poškozený vichřicí a druhý sepnatý kováním, zcela zdravých ve stáří 250 - 500 let, jeden dřežovec (*Gleditsia*) (tzv. Kristův strom) o objemu 220 cm, výšce 22 m, šíři koruny 17 m ve stáří od 120 - 150 let; patnáct douglasek o výšce průměrně 30 m a stáří kolem 130 let. Potom jsou tu dvě skupiny „mladších“, pouze o nějaký rok stovku překročivších dubů, o šedesáti a třiceti kusech. Zámecký sad v **Jevišovcích** sám o sobě stál by za odborný dendrologický průzkum. V sadě se nic kromě souší nekácí.

Obec **Kravsko** nepříliš vzdálená od Jevišovic má chráněny jen tři duby a jednu osiku ve stáří kolem 100 roků.

K rázu obce **Hodonic** patří šest lip poměrně nevelkého stáří 65 - 70 roků a místní národní výbor je chrání.

Vesnička **Rudlice** chrání si lípu kolem 500 roků starou, rostoucí v obci před domem číslo 9, a jeden jasan nedaleko školy, přibližně stoletý.

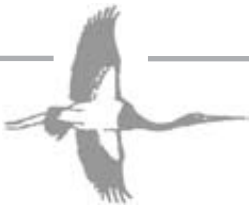
Staroslavné město **Znojmo** chrání kromě nádherných stromů v městských sadech,

Plaveč

Únanov

Dobšice

obratně po několik desetiletí spravovaných znaleckou rukou vrchního zahradníka Balíka, topol černý kolem 200 let starý u potoka v Leskách mezi zahradnictvím p. Hofmana a zahradnictvím městským. Je to druhý zbylý mohykán z obrovské aleje topolů podél potoka v Leskách, vsazený stejně s jeho stejně starým kolegou u dobšické cihelny.

V bývalé samostatné obci **Hradišti**, patřící dnes ke Znojmu, chráněny jsou u hájovny hajného Krátkého jedna babyka (*Acer campestris*), jeden dub (*Quercus sessilis*) a jeden javor (*Acer pseudoplatanus*) ve stáří kolem 120 let. V hradištském polesí kvetl loni v počtu kolem 600 kusů střešníků, fotografovaný zde ústředním konservátorem Maximovičem. U městské

plovárny znojemské u parcely 361/1 zaslouží ochrany jedna lípa asi 120 roků stará a jedna babyka blížící se pomalu ke stovce.

Obec **Havraníky**, známá dobrým vínem, těsně u rakouské hranice chrání si čtyři lípy ohraničující místo, kde prýští pramen. Rostou směrem od Havraníků k Devíti mlýnům. Na jedné z nich visí už řadu desetiletí obrázek nějakého svatého. Nedaleko Havraníků jest

Rudlice

nejbohatší stanoviště kosatce nejmenšího (*Iris pumilla*) na Znojemsku.

Vesnice **Želetice** chrání lipovou alej směrem k sousedním Žeroticím; v bývalém panském parku jest rovněž řada rozličných starších stromů, chráněných místním národním

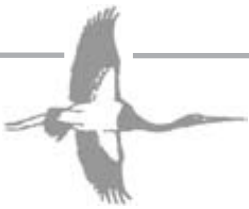
Rudlice

výbořem. Před rozparcelováním dvora slíbil mně předseda rolnické komise, že dá obručí opásat značně přes 100 let starou moruši, rostoucí v rohu dvora u kovárny.

V obci **Lechovicích** v blízkosti státní silnice Brno - Znojmo jest ve státním polesí jeden dub, a to pod lesovnou na lesní cestě směrem ke Stošíkovicím. Rozrůstá se nízko nad zemí v mohutnou korunu. Místu se říká „U sedmi dubů“, které tam asi původně byly vysázeny. Stáří stromů odhadují lesníci na 150 let. V zámeckém sadě jest jeden dub, odhadovaný na několik století. Dřívější majitel ho stále opravoval a dal stáhnout železnými obručemi.

pokračování na str. 4

*Kravsko**Kravsko*

pokračování ze str. 3

Hradiště

Několika pěknými chráněnými stromy může se pochlubit obec **Suchohrdly u Znojma**. U školy je pěkný kaštan - orientační strom kolem 70 roků starý, na silnici směrem ke Kuchařovicím u kříže stojí dvě lípy kolem 100 roků staré, asi 12 m vysoké. Na silnici k Těšeticím roste lípa, mající rovněž kolem

Suchohrdly

stovky let; uprostřed vesnice jest alej asi 60 roků starých topolů, „U hájku“ krásná lipová alej a dva zcela zdravé bezmála 150leté topoly černé (u tzv. Červeného dvora).

Obec **Vrbovec** měla by lépe chránit vrbové porosty, od nichž dostala jméno. Jsou útlukem a hnízdištěm ptactva. Právě tak má chránit město Znojmo vrbové porosty u tzv. Napoleonova dubu, směrem k Dobšicím, kde žijí a večer i časně ráno koncertují v přílehlých porostech vrbami krytých slavíci, pěnice zahradní, zvonohlíci a řada jiných, ne právě četně se vyskytujících našich zpěvných opeřenců. Obec vrbovecká chrání zatím pouze tři lípy necelou stovku let staré. Skupince se říká „U lip“.

Rovněž tři lípy na návsi zdobí obec **Derflice**; jsou stejně staré jako lípy vrbovecké a chrání je MNV.

Obec **Zálesí** u Bítova má o jednu stejně starou lípu k chránění více.

Vesnice **Hluboké Mašůvky**, ležící v hlubokém údolí pod strmým kopcem směrem k Jevišovicím, vede v evidenci pro chránění státním památkovým úřadem osm lip, nejstarší kolem 200 roků starou o průměru 2,93 m, a dva topoly černé, stojící na veřejném statku u silnice a mostu v Hlubokých Mašůvkách, hodně přes 100 let staré, v objemu 3,70 m a o výšce kolem 35 m.

Blízko Lechovic, ale stranou silničního ruchu, jest obec **Borotice**. Tam chrání státní lesy čtyři lípy kolem 200 roků staré. Mezi stromy jest kamenný kříž. Ochrany obci si zaslouží dubová alej asi 30 stromů u staré Jevišovky, která byla vysazena před 80 lety. Dřevařské činnosti novousedlíků, kteří porazili přes 200 roků starý topol černý, byla už v roce 1947 učiněna přítrž.

Hradiště

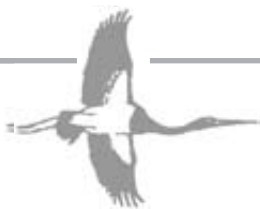
Vesnička **Stálky** nedaleko Jazovic nemůže se jako tyto pochlubit tisí, ale váží si svých osmi podle záznamů 103 léta starých lip u kostela a u hřbitova.

Obec **Žerotice** má ve svém katastru alej lip velkolistých v počtu 73 stromů, vzdálených od sebe 22 - 30 metrů. Stromy byly postupně doplňovány, nejstarší z nich odhadují odborníci na 250 let.

Vranov nad Dyjí, proslulý přehradními divokými štikami, těžkými povaleči kapry, hravými, vnadidla si nevšímajícími candáty a sem tam některým tím - po proběhnutí ústy pěti vypravěčů - o 20 kg na váze přibravším sumcem, může si říci, že si uchoval řadu pěk-

Zálesí

Vranov nad Dyjí

ných stromů stařečků. Vede je starý kaštan při vchodu do zámku, následuje jakýsi cizokrajný javor před střední školou, pak dva staré javory v Zadních Hamrech u čísla 159, 100 let starý jilm v Bítovské ulici, v zahradě domu č.p. 64/65 mohutný červený buk, v lese u Mariánské kaple borovice „dvojče“, kaštanové stromořadí od státního dvora k údolí junáckému, alej věkovitých lip od zámeckého zahradnictví k cestě v lese ke kamennému stolu a za starým hřbitovem směrem k tzv. mnišskému kříži skalnatá stráž k řece Dyji, porostlá „tyrolským“ borovicemi.

Obec **Dyjákovičky** nedaleko Vrbovce chrání tři lípy ve stáří mezi 100 - 120 lety a šest kaštanů rovněž tak starých.

Vesnička **Střelice** u Jevišovic má dobrého dozorce nad svými dvěma stromovými pamětihodnostmi v osobě státního nadhájného Morozka. Chrání dub 24 m vysoký, 300 - 400 let starý, a lípu 12 m vysokou, kterou odhaduje na více než 400 let. Dub je zcela zdravý, lípa částečně dutá, bleskem poškozená.

Vesnička **Starý Petřín** za Vranovem pyšní se čtyřmi lípami na křižovatce za kostelem, 12 m vysokými a kolem 100 let starými.

Druhým objektem, který rovněž tak jako Jevišovice stál by za odborný dendrologický průzkum, byly by stromořadí a porosty v okolí zámku **Bítova** nad zaplaveným starým Bítovem. Zámek si zaslouží, aby v něm bylo umístěno rybářské museum a hydrobiologická stanice, tak jak to navrhuje Doc. Dr. Václav Dyk. Ke stromovým pamětihodnostem Bítova patří lipová alej vedoucí od hradu Bítova k Vranči v počtu 320 stromů. Alej je na pozemku státní lesní správy Jemnice, ale jest poškozována a ohrožována průklestem, který v části aleje provádějí majitelé pozemků, získaných při

rozparcelování dvora Vranče. V tzv. anglickém parku před hradem Bítovem jsou skupiny starých dubů, buků, javorů, jasanů a lip, jež by nutně potřebovaly ochrany a péče. Na parcele č. 73 roste jeden tis, starý kolem 150 let (11 m vysoký). V zámecké zahradě hradu Bítova na parcele číslo 47 jsou skupiny starých lip, javorů, jasanů a dubů, ba i několik tisíc kolem 150 let starých. O tento porost pečuje Národní kulturní komise, která hrad Bítov spravuje. Na tzv. parcele Hláška nad Cornštýnem rostou volně mezi rozličným porostem břeky (*Sorbus torminalis*) v počtu asi 200 kusů (jediný výskyt na Znojemsku). Vede je v evidenci státní polesí Jazovice. Ochráncem přír. pam. Bítovska je řed. stř. šk. Weidenthaler.

Obec **Šatov** v pohraničním pásmu má přes 100 let starý 20 m vysoký ořešák vlašský (*Juglans regia* L.), patřící cukráři J. Doubkovi. Jako další šatovské zvláštnosti daly by se uvést *Elaeagnus angustifolia* L., hlošina úzkolistá (česká oliva) poblíže šamotové továrny k Chvalovicím, *Glaux maritima* L., sivěnka slatinná na náměstí v Šatově na březích potoka Daníže a dále halofytní květena na slaništích oasách a stepní flora na charakteristických pahorcích kolem Šatova, zasluhující speciálního zpracování.

V obci **Hnanice** roste lípa malolistá (*Tilia parvifolia*) na pravém břehu Dyje. Má ve výši 130 cm průměr 450 cm, výšku přes 30 m a je stará několik set (tři sta až čtyři sta) let. Strom je částečně dutý, ale zdravý. Oba stromy chrání prof. Švestka, žijící na odpočinku v Šatově, za spolupráce s MNV.

Končíme článek o památných a k rázu krajiny patřících stromech v obvodu ONV Znojmo. Mám jen jednu připomínku, resp. prosbu. Krajským zřízením připadlo z mého obvodu, t.j. ze znojemského politického okre-

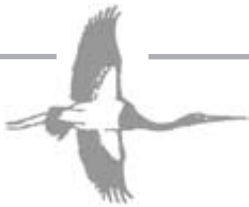
Starý Petřín

su, jedenáct obcí k okresu mikulovskému a dvě k okresu Mor. Budějovice. Pana kolegu v Mor. Budějovicích prosím, aby dal do seznamu chráněných stromů přes 200 roků starou babyku u Oslnovic a pana kolegu mikulovského žádám, aby bedlivě chránil u Hrušovan nad Jevišovkou 250 roků staré platany a duby a v obci Božice kolem 200 roků starý topol černý naproti stanici SNB a balvany u silnice od tzv. proboštského domu ke kolonii. Jsou na Znojemsku jen v této obci a několik je jich též podél Jevišovky v Hrušovanech

Eman Blatný, konservátor

Zálesí

Do Rakouska po nových stezkách

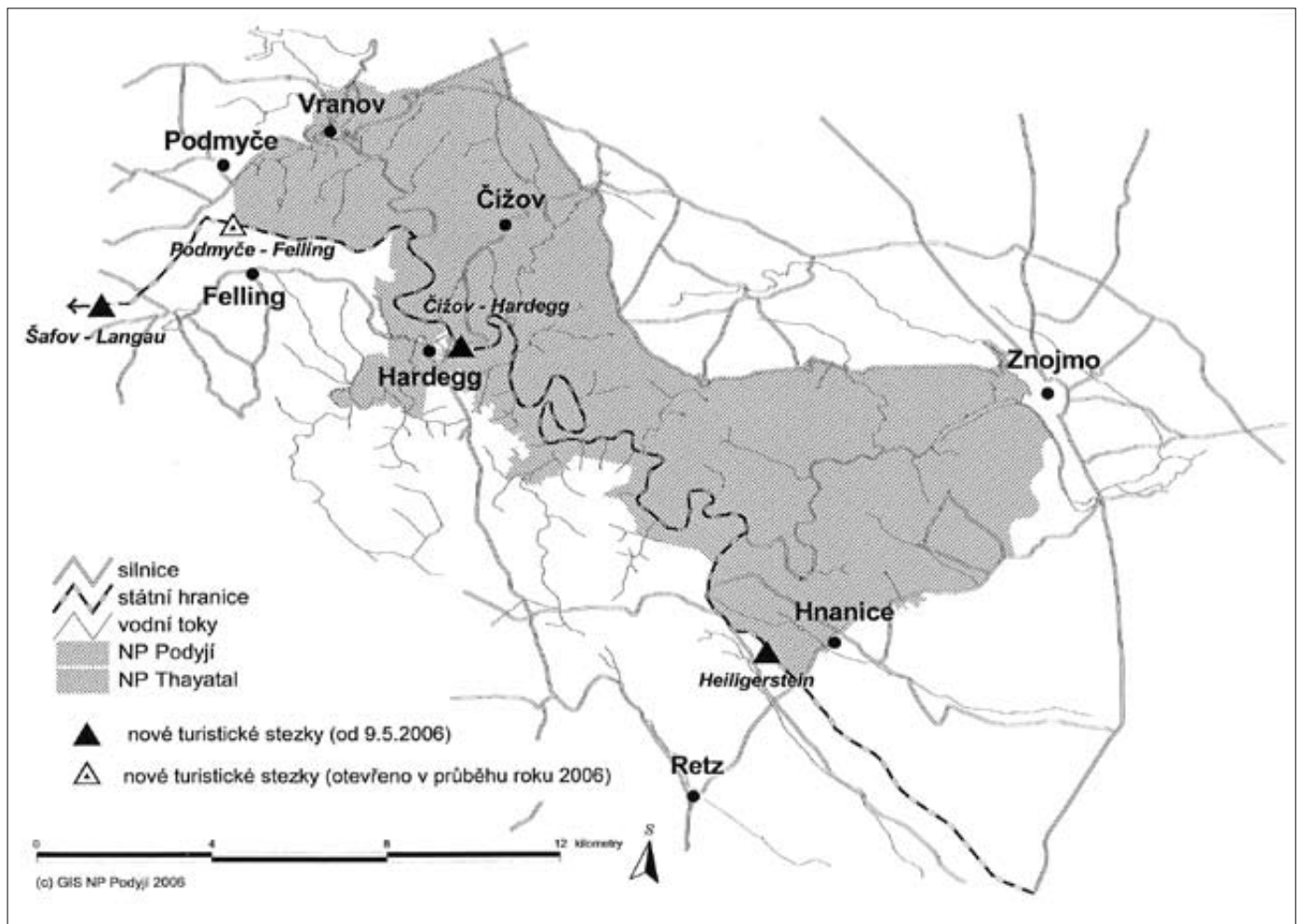
Pravidelní čtenáři Podyjského listů si tuto mapu asi vybaví. Ve druhém čísle ročníku 2003 jsme přinesli informace o rodící se iniciativě obou správ národních parků a turistických spolků obou zemí (Klub českých turistů a Österreichischer Touristenklub), která by měla za cíl rozšíření turistických možností na státní hranici v bezprostředním okolí bilaterálního národního parku Podyjí – Thayatal. Myšlenka to byla pěkná, kdo kdy předtím slyšel, aby ochráněři, tradiční „sabo-

oba státy zároveň mají zajištěn bezvízový styk, mohou překračovat pěšky, na kole či na lyžích státní hranice za předpokladu že budou respektovat denní dobu stanovenou pro turistickou stezku a že budou mít u sebe platný cestovní doklad. Jejich totožnost zde může být kontrolována, ale zpravidla nebývá, protože policejní orgány zde vykonávají dozor pouze namátkově.

Na podzim roku 2005 došlo konečně k podpisu smlouvy mezi ministry vnitra

přechodu. Pro návštěvníky je příjemný její celoroční provoz, navíc pak s prodlouženou denní dobou. Turistická stezka Podmyče – Felling (a koneckonců i dále na západ ležící Šafov – Langau) pak znamená zcela nové možnosti pro cyklisty i pěší v západní části bilaterálního chráněného území.

Ratifikovaná mezistátní smlouva umožňuje většinu nových stezek otevřít k 9. květnu 2006. Pouze v lokalitách Stálky – Heinrichsreith a Podmyče – Felling nebude k tomuto

těří“ jakéhokoli rozvoje, nabízeli veřejnosti cosi navíc, myšlenka měla podporu obcí a později i jihomoravského krajského úřadu. V novinách se o ní občas hezky psalo, kdo mohl tehdy tušit, že od nápadu k realizaci uplynou celé dlouhé 3 roky!

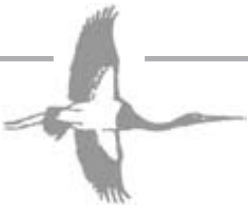
Věci se daly do pohybu až v létě 2005, kdy politikové obou států konečně vyjádřili vůli připravit a realizovat mezinárodní dohodu, která je nutným předpokladem k otevření nových turistických stezek. Co to vlastně přeshraniční turistická stezka je? Pro osvěžení opět to, co již v Podyjském listu před 3 lety bylo. Je to takové pevně vymezené místo, kde občané České republiky, Rakouska a všech dalších zemí, se kterými

obou zemí a na jaře 2006 pak k nutné ratifikaci oběma parlamenty. Na území Jihomoravského kraje na základě této smlouvy vznikne 8 takových stezek, z nichž 6 (na katestrech Stálky, Šafov, Podmyče, Čížov, Hnanice a Jaroslavice) je v okrese Znojmo, zbylé 2 (Nový Přerov a Mikulov) leží na Břeclavsku.

Cyklisté a pěší návštěvníci bilaterálního národního parku Podyjí-Thayatal budou moci využít především turistické stezky Hnanice – Heiliger Stein aniž by se museli zapojit do provozu na frekventovaném přechodu pro motoristy Hnanice – Mitterretzbach. Turistická stezka Čížov – Hardegg je situována samozřejmě v místě stávajícího hraničního

datu stav komunikací způsobily pro provoz a tak si zde veřejnost ještě chvíli počká. Správa Národního parku Podyjí jako garant obnovení stezek od obce Podmyče ke státní hranici předpokládá, že stavební práce budou hotovy v průběhu jara a že otevření této turistické stezky bude možné k 1. červenci 2006.

Je pravděpodobné, že právě 9. května nebo v týdně po tomto datu dojde i ke slavnostnímu otevření nových turistických stezek. Pozvání k těmto příjemným příležitostem obdrží milovníci turistiky a cykloturistiky prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků, určitě se o nich dozví začátkem května i z stránek www.nppodyji.cz.

Chráněná krajinná oblast Poodří

Poodří patří k našim nejmladším a rovněž nejméně známým chráněným krajinným oblastem. Bylo vyhlášeno zároveň s Broumovskem a Železnými horami až v roce 1991, stejně jako Národní park Podyjí se tedy letos dožívá hezkých patnácti let.

Poodří patří v síti velkoplošných chráněných území zároveň k těm menším. Rozkládá se na ploše 82 km² (je zhruba o čtvrtinu větší než Podyjí) a zabírá nivu řeky Odry nad měs-

nivními loukami, břehovými porosty a lužními lesy velmi zajímavou mozaiku biotopů hostících celou řadu vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Průměrná lesnatost území dosahuje pouze 9%. Jde však o číslo velmi zkreslující, neboť porosty lužního lesa s velmi zachovalými břehovými porosty místy naopak navozují pocit velmi zalesněné krajiny. Z dřevin jsou zastoupeny téměř výhradně listnaté a vlhkému pro-

typické zástupce zdejší flóry patří sněženka, jaterník trojlaločný, hvězdnatec čemeřicovitý, kyčelnice žlaznatá či lilie zlatohlavá. Vodní nádrže jsou lemovány bohatými porosty rákosu s kosatcem žlutým, kypřejem obecným a celou řadou dalších vlhkomilných rostlin. V rybnících pak najdeme různé druhy rdestů, nepukalku vzplývavou či kotvici bahenní.

Z hlediska zoologického je území velmi významné zejména pro ptáky. Poodří leží na jedné z hlavních tahových cest ve střední Evropě a slouží nejen jako místo odpočinku, ale i jako významné zimoviště, případně hnízdiště různých druhů ptáků. Z nejzajímavějších druhů je nutno jmenovat moudivláčka lužního, sýkořici vousatou, břehulí říční, rákosníky, chřástaly, vodouše či rybáky.

Česká republika vzhledem ke své poloze, orografickým podmínkám a hustotě obyvatelstva neoplyvá zrovna velkým množstvím zachovalých mokřadních území. Z toho vyplývá jednoznačně potřeba úzkostlivé ochrany takových území jako je Poodří. I proto je tato chráněná krajinná oblast již od roku 1993 zařazena do mezinárodní sítě mokřadů chráněných podle Ramsarské úmluvy.

Toto vše je nutno mít na paměti v kontextu nejrůznějších rozvojových strategií, ať už České republiky nebo Moravskoslezského kraje. Úzký pás mokřadů podél řeky Odry je velmi snadno zranitelný a hrozeb území - navzdory jeho deklarované jedinečnosti - je celá řada. Z těch největších je nutno jmenovat zejména kanál Dunaj - Odra - Labe, nekončící „evergreen“ plavební lobby a některých územních plánovačů, dále pak výstavbu či modernizaci nejrůznějších liniových staveb či průmyslových zón regionu. A v neposlední řadě bohužel i občas vyskakujícího kostlivce ze skříně socialistických plánovačů - novou jadernou elektrárnu Blahutovice. - kk -

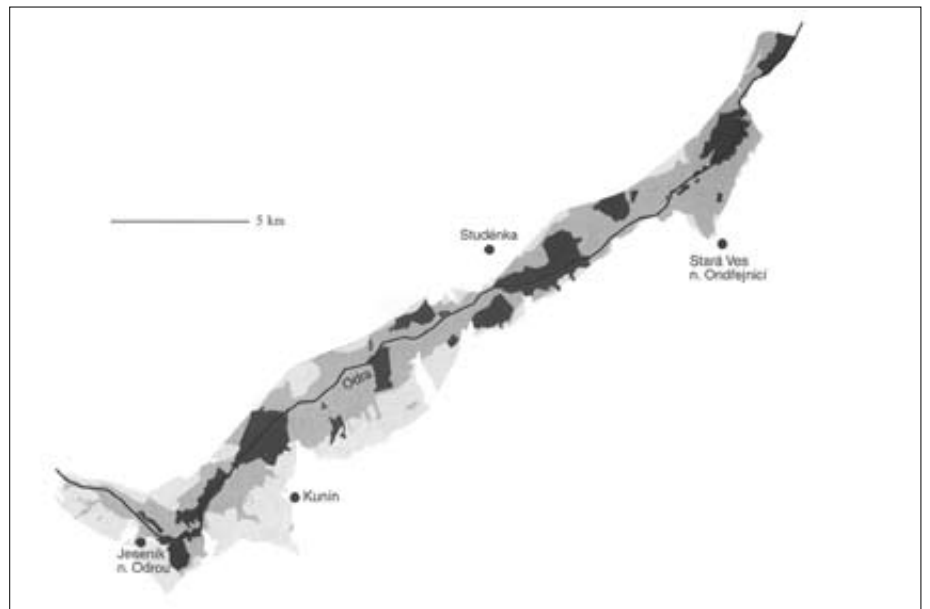
Lužní les s kvetoucím česnekem medvědí

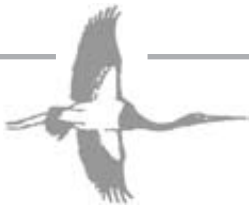
tem Ostrava s množstvím vodních ploch, nivních luk a místy obtížně přístupných lužních lesů. Území je velmi ploché v rozmezí od 210 do necelých 300 metrů nad mořem.

Území leží na rozhraní dvou základních orografických jednotek České republiky - Českého masivu a Karpatské soustavy. Převažná část leží na sedimentech řeky Odry, která zde protéká tzv. Moravskou bránou, pouze v její jižnějších partiích je geologický podklad tvořen horninami karpatského flyše, které jsou příznačné pro blízké Beskydy.

Chráněná krajinná oblast tvoří v poměrech střední Evropy velmi vzácný komplex vodních, mokřadních a lesních společenstev, který si navzdory těsnému sousedství s velkou ostravskou aglomerací uchoval značnou nedotčenost. Osou území je přirozeně meandrující tok řeky Odry s průměrně 2 km širokou říční nivou, s četnými přítoky, slepými rameny, tůňemi a rybníky. Právě bohatá rybníční soustava budovaná zde již od 14. století, ze které se do současnosti zachovalo téměř 700 ha většinou menších či středně velkých vodních ploch, vytváří v kombinaci s rozlehlými

středí přizpůsobené dřeviny, zejména dub, habr, buk, topol či javor. Bylinný podrost lužního lesa a nivních luk je rovněž pestrý, mezi

Do Národního parku Podyjí v roce 2006

Také letos Správa Národního parku Podyjí připravila pro veřejnost celou řadu vycházek s odborným doprovodem do přírody. Těžištěm exkurzí bude samozřejmě území národního parku, stejně jako loni se ale dostane i na zajímavé lokality mimo park.

Není v možnostech (časových ani odborných) zaměstnanců správy zajistit tento program vlastními silami. Proto některé exkurze (stejně jako v předchozích letech)

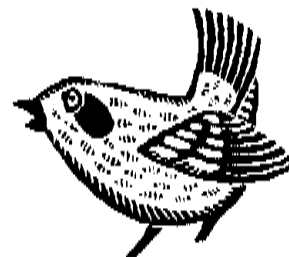

budou vedeny kolegy či kamarády z jiných znojemských či mimoznojemských institucí. Příznivci našich akcí se tedy mohou tradičně těšit na vítání ptačího zpěvu, netopýří noc, návštěvu historického lesoparku či podzemní putování po tvrzích, kostelech či archeologických lokalitách v širším okolí Znojma.

Na stránkách Podyjského listů budeme tradičně uveřejňovat kalendář těchto akcí pro nejbližší měsíce. Kompletní informace o našem programu je vytištěna na informační skládáče a je rovněž k dispozici na internetových stránkách správy (www.nppodyji.cz). Na těchto stránkách budou uveřejněny i podrobnější pokyny k některým akcím, neboť program některých exkurzí si detailní upřesnění ještě vyžádá.

- kk -

Kalendář vycházek pro veřejnost

Květen

6. 5. sobota – Vítání ptačího zpěvu

Vedoucí: Vlasta Škorpíková – Krajský úřad Jihomoravského kraje

Sraz: 6.00 Hnanice u bývalé rotý Pohraniční stráž
Trasa: Hnanice – Šobes – Lipinská louka – zpět do Hnanic, cca 7 km středně náročným terénem, návrat po 9. hod.

Doporučené vybavení: terénní obuv, dalekohled

Zaměření: poslech a určování ptačích hlasů

Evropský den parků

27. 5. sobota – Za květenou Čížovska

a Ledových slují

Vedoucí: Zdeněk Musil - Správa NP Podyjí

Sraz: 9.00 – Čížov, u Návštěvnického střediska Správy NP Podyjí

(auta nutno odstavit u parkoviště před obcí)

Trasa: Čížov – Na Keplech – Pašerácká stezka – Obelisk – Ledové sluje – Louka pod slujemi – Mahrova studánka – Vranovská brána - Čížov, cca 10 km středně náročným terénem, návrat do 15 hod.

Doporučené vybavení: dobrá nálada, pevná obuv, pláštěnka a jiné oblečení do případného nepříznivého počasí, svačina, pití, příp. lupa, botanický klíč, pozn. blok a tužka

Zaměření: botanika, ekologie a ochrana vybraných druhů rostlin a jejich stanovišť

Poznámka: V případě zájmu a dostatku času možné prodloužení či mírné posměnění trasy. Po exkurzi navazuje další program Evropského dne parků v Čížově.

27. 5. sobota – Poznej svou kytičku a strom

Vedoucí: Svatava Holubová – Správa NP Podyjí

Sraz: 15.00 Čížov areál terénní stanice (tzv. Myslivny) Správy NP Podyjí

Zaměření: přírodovědná soutěž pro malé i velké

návštěvníky, jejich účastníci budou odměněni po vyhodnocení soutěže

Poznámka: ukončení soutěže do 18 hod.

27. 5. sobota - Koncert v Čížovské kapli

Začátek: 19.00 Čížov kaple

Vstupné: dobrovolné

Program: Sborové i sólové písně v podání pěveckého sboru „Děti z Jeřišovic“.

Tradiční zpřístupnění obnovené kaple v Čížově u příležitosti Evropského dne parků.

Červen

10. 6. sobota – Znáte brouky nosatce?

– vycházka za brouky, ale i jiným hmyzem a rostlinami nejteplejší části NP Podyjí

Vedoucí: Robert Stejskal - Správa NP Podyjí

Sraz: 9.00 Hnanice u bývalé rotý Pohraniční stráž

Trasa: Hnanice - Hrabčecí hora – Přírodní památka Horecký kopec a zpět středně náročným terénem s návratem do 14 hod.

Zaměření: flóra a hmyz stepních biotopů, doubrav a ruderalních stanovišť

Doporučené vybavení: svačina, fotografický přístroj, pokrývka hlavy (proti slunci).

Poznámka: v případě deštivého počasí (zataženo nevádí) se akce nekoná.

24. 6. sobota – Jak se dělá z akátiny doubrava - aneb proč se kácí v Podyjí akáty?

Vedoucí: Tomáš Vrška - Správa NP Podyjí

Sraz: 9.00 Havraníky, před domem čp.13 (vedle kostela)

Trasa: Havraníky - U Rumcajse - hrana kaňonu – Havraníky, cca 7 km středně náročným terénem s návratem do 15 hod.

Doporučené vybavení: dobrá obuv a dlouhé kalhoty (v porostech budou keře šípku)

Zaměření: principy hospodaření v lesích NP Podyjí, vysvětlení zásahů proti nepůvodním dřevinám

Červenec

8. 7. sobota – Lesní revír Braitava a Felicтино údolí

– zapomenutými cestami a místy romantické šlechty, občanů a milovníků přírody

Vedoucí: Jan Kozdas – Národní památkový ústav Brno

Sraz: 9.00 Vranov nad Dyjí náměstí

Trasa: Vranov nad Dyjí – Benátky – lesní revír Braitava a Felicтино údolí s drobnými stavbami, vyhlídkami a alejemi – zpět do Vranova nad Dyjí, cca 7 km středně náročným terénem s návratem do 14 hod.

Zaměření: drobné památky bývalého zámeckého lesoparku

22. 7. sobota – Péče o nelesní plochy v Národním parku Podyjí

Vedoucí: Václav Krivan – Správa NP Podyjí

Sraz: 9.00 v Havraníkách u rybníka

Trasa: Havraníky – 9 mlynů – Hnanice – Havraníky. Středně náročný terén. Předpokládán návrat cca 14.00 hod.

Doporučené vybavení: dostatečná zásoba tekutin, svačina

Zaměření: principy hospodaření na nelesních plochách NP Podyjí, fauna východní části parku

Podyjské listy – Zpravodaj Správy Národního parku Podyjí, ročník 7., č. 2/2006 ° **Vydává:** Správa Národního parku Podyjí, Na Vyhliďce 5, 669 01 Znojmo ° **Redakce:** Jan Kos ° **Spolupráce:** Vladimír Hanák, Martin Kouřil, Slavomír Poláček ° **Fotografie:** archiv Správy CHKO Poodří, Petr Lazárek ° **Grafická úprava a sazba:** SCHNEIDER CZ graphic&design, s.r.o., e-mail: info@grafickadilna.com ° **Tisk:** Tiskárna Kuchařovice ° **Náklad:** 700 výtisků ° **Vyšlo:** duben 2006 ° Vytiskováno na 100% recyklovaném papíru. Neprodejné

Canon

Canon CZ, s. r. o.
generální partner
národních parků České republiky